

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA’LIMI VAZIRLIGI
*THE MINISTRY OF HIGHER EDUCATION OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN*

NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
NAVOIY STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE

TARIX FAKULTETI
FACULTY OF HISTORY

“MILLIY G‘OYA, MA’NAVIYAT ASOSLARI VA HUQUQ
TA’LIMI” KAFEDRASI
*5111600 – NATIONAL IDEA, THE BASIS OF SPIRITUALITY
AND LAW DEPARTMENT*

- *Izlanuvchi*
- *Researcher:* *Hamroyev S.S.*
- *Ilmiy rahbar*
- *Scientific advisor:* *prof. S.I. Inoyatov*

●Mavzu (*The Theme*):

- KONSTITUTSIYA – MUSTAQIL O‘ZBEKISTON TARAQQIYOTI OMILI
- THE CONSTITUTION - AN INDEPENDENT UZBEKISTAN’S FACTORS IN DEVELOPMENT*

- O‘zbekiston xalqi:
- inson huquqlari va davlat suvereniteti g‘oyalariga sodiqligini tantanali ravishda e‘lon qilib,
- hozirgi va kelajak avlodlar oldidagi yuksak mas‘uliyatini anglagan holda,
- o‘zbek davlatchiligi rivojining tarixiy tajribasiga tayanib,
- demokratiya va ijtimoiy adolatga sadoqatini namoyon qilib,
- xalqaro huquqning umum e‘tirof etilgan qoidalarini ustunligini tan olgan holda,
- respublika fuqarolarining munosib hayot kechirishlarini ta‘minlashga intilib,
- insonparvar demokratik huquqiy davlat barpo etishni ko‘zlab,
- fuqarolar tinchligi va milliy totuvligini ta‘minlash maqsadida,
- o‘zining muxtor vakillari siymosida O‘zbekiston Respublikasining mazkur Konstitutsiyasini qabul qiladi

REJA:

- KIRISH
- **I.BOB. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASINING YARATILISHI VA TAKOMILLASHUVI**
- 1.1. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASI QABUL QILINISHINING TARIXIY SHART-SHAROITLARI
- 1.2. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI ISLOM KARIMOV – KONSTITUTSIYANING TASHABBUSKORI, YARATUVCHISI VA BUNYODKORI
- 1.3. KONSTITUTSIYANING TUZILISHI VA UNGA O‘ZGARTIRISH HAMDA QO‘SHIMCHALAR KIRITISH ZARURATI VA TARTIBI
- **II.BOB. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASINING ASOSIY JIHATLARI VA YURIDIK XUSUSIYATLARI**
- 2.1. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASIDA HUQUQ USTUVORLIGI PRINSIPI VA UNING TAKOMILLASHIB BORISHI
- 2.2. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATI VA UNING KONSTITUTSIYAVIY ASOSI
- 2.3. O‘ZBEKISTONNING TINCHLIKPARVAR TASHQI SIYOSATI VA QO‘LGA KIRITILAYOTGAN YUTUQLARDA KONSTITUTSIYA BOSH OMIL SIFATIDA
- **XULOSA**

- “Avvalo, barchamiz bir haqiqatni anglab, tushunib bormoqdamiz – bugun jamiyatimizda qanday yutuq va marralarga erishayotgan bo‘lsak, bularning poydevorida Konstitutsiyamiz – buyuk Hayot qomusimiz turibdi”

Islom Karimov

KIRISH

- **Mavzuning dolzarbligi.** O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimov 2015-yil 5-dekabr kuni “O‘zbekiston” anjumanlar saroyida Konstitutsiyamiz qabul qilinganining 23 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi ma‘ruzasida odamlarimizning ongu tafakkurida ro‘y berayotgan tub o‘zgarishlar, ularning yon atrofdagi voqealarga munosabati, daxldorlik hissi, siyosiy faolligi va fuqarolik pozitsiyasi tobora o‘sib borayotganini aytib: “Bizning Konstitutsiyamiz, eski sovet konstitutsiyasidan farqli o‘laroq, inson huquq va erkinliklari, uning manfaatlari davlat manfaatlaridan ustun ekanini muhrlab qo‘yish orqali odamlar uchun munosib hayot sharoitini yaratishni o‘zining muhim maqsadi qilib belgiladi, ijtimoiy adolat prinsiplarini qonunchilik faoliyatimiz barcha yo‘nalishlarining asosi deb e‘lon qildi. Qadimgi dunyoning buyuk donishmandlari “Nimaiki qonuniy bo‘lsa, u – adolatlidir”, deb ta’kidlaganlari bejiz emas. Ular shu tariqa aynan qonun adolat manbai va mezoni ekanini uqtirganlar. Va aksincha, agar qonun bajarilmasa, qonunda bir narsa yozilib, hayotda hammasi boshqacha bo‘lsa, odamlarning Konstitutsiyamiz va qonunlarimizda muhrlab qo‘yilgan adolat va demokratiya normalariga nisbatan har qanday ishonchi yo‘qoladi. Qonun va qonun ustuvorligi bo‘lmagan joyda avvalo uning o‘rnini korrupsiya degan balo egallaydi” – deya huquqni muhofaza qiluvchi va nazorat organlari faoliyatida Konstitutsiya va qonunlarning ustuvorligi qoniqarli darajada emasligini alohida ta’kidladi.

- Konstitutsiyamiz qabul qilingan kunning sakkiz yilligi munosabati bilan o'tkazilgan yig'ilishda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti so'zlagan nutqida: "Nima uchun Konstitutsiyani o'rganish kerak?" degan savolni o'rtaqa tashlab, "Ming afsuski bu sir emas – ko'pchiligimiz Konstitutsiyaning ma'no-mazmunini yaxshi bilmaymiz, uni sinchiklab o'rganmaymiz. Vaholanki, agar Konstitutsiyamizning mohiyatiga kirib borsak, mag'zini chaqsak, bugun oldimizda turgan ko'pgina savollarga, muhim muammolarni yechishda javob topishimiz mumkin", - deb javob bergan edi. Shu nuqtai nazardan yurtimiz taraqqiyotining beqiyos omili sifatida Konstitutsiyani o'rganish hamda tushunish barchamiz uchun dolzarb va ayni vaqtda turli muammolarning oldini olish hamda yechimini topishda ahamiyatli hamdir.

Mavzuning o'rganilganlik darajasi

- O'zbekiston erishayotgan yuksak marralarda Bosh qomusimizning tutgan o'rni salmoqli ekanligini inobatga olib, bugun xalqaro hamjamiyat e'tirof etayotgan sohalardagi yutuqlar va ularning konstitutsiyaviy asosi bir qator dunyo tomonidan tan olingan xorijiy ijtimoiy so'rov markazlari, tashkilotlari, ommaviy axborot vositalari manbalari asosida o'rganilib tahlil etilgan.

- Iqtisodiyot va tinchlik instituti (The Institute for Economics and peace),
- Birlashgan Millatlar Tashkilotining Insoniyat taraqqiyoti haqidagi ma'ruzasi (Human development index),
- Jahonning eng baxtli davlatlari (World Happiness Report 2015, 2016) hisoboti,
- Forum Economics tahlillari,
- AQShda faoliyat ko'rsatuvchi obro'li tashkilot "Gallup" ijtimoiy fikrni o'rganish markazi e'lon qilgan materiallar va boshqa ko'plab xalqaro tashkilotlarning eng so'nggi ma'lumotlari ishonchli manbalar asosida o'rganib chiqildi.

Tadqiqot maqsadi

- O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining ma’no-mazmunini har tomonlama chuqur o‘rganish orqali, uni yoshlarning huquqiy ong va huquqiy madaniyatini yuksaltirishga xizmat qilishi lozimligini anglab yetgan holda yuksak bilimli va intellektual rivojlangan avlodni tarbiyalash.

Tadqiqot obyekti

- O'zbekiston erishgan marralar, qo'lga kiritayotgan ulkan yutuqlar zamidida Konstitutsiya va qonunlarning muhim omil ekanligini inobatga olib, ushbu tadqiqot ishining obyekti O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va uning asosida qabul qilingan qonunlardir.

Tadqiqot predmeti

- ◆ Ushbu tadqiqot ishining predmeti konstitutsiyaviy normalar bilan tartibga solinadigan ijtimoiy munosabatlar bo'lib, ularning tarkibi keng va xilma-xildir.

I.BOB. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASINING YARATILISHI VA TAKOMILLASHUVI

1.1. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASI QABUL QILINISHINING TARIXIY SHART-SHAROITLARI

- “Bizning xalqimiz sabr-bardosh, yaxshilik, osoyishtalik, boshqa xalqlarga nisbatan xayrixohlik ruhida tarbiyalangan. Bu xalq bugun bizdan himoya talab qilyapti, tinch-totuv hayot, og‘ir mehnatiga yarasha turmush sharoitlarini talab qilyapti. Bu – haqqoniy talabdir. O‘zbekiston rahbariyati hech qachon, qanday ittifoq bo‘lmasin, kim bilan ittifoq bo‘lmasin, qanday sharoit bo‘lmasin, ikkinchi darajali rolga rozi bo‘lmaydi, bunga yo‘l ham qo‘ymaydi. Tenglar ichida teng bo‘lish – xalqimizning asriy orzusidir”

Islom Karimov

- ◆ Mustaqillik uchun qo'yilgan shahdam qadam sifatida e'tirof etiladigan, 1990-yil 20-iyunda qabul qilingan 12 moddadan iborat Mustaqillik deklaratsiyasi yangi konstitutsiya yaratish uchun ham asos bo'ldi. Deklaratsiya qabul qilingan Oliy Kengash sessiyasida shu hujjat prinsiplari asosida yangi konstitutsiya ishlab chiqish zarur degan xulosaga kelindi va Prezident Islom Karimov boshchiligida 64 kishidan iborat konstitutsiya loyihasini tayyorlash uchun komissiya tuzildi. Bu ittifoq roziligisiz qilingan katta voqea edi.

-
- Konstitutsiya loyihasining birinchi varianti 1991-yil noyabrda tayyorlab bo'lingi. U muqaddima, 6 bo'lim va 158 moddadan iborat edi;
 - Loyiha takomillashtirilib, 1992-yil bahorida 149-moddadan iborat ikkinchi variant tayyorlandi.

Konstitutsiya loyihasi muhokamasi bir necha bosqichda bo'lib o'tdi:

- ◆ Birinchi bosqich – bu loyiha tayyorlovchi komissiya majlisida, ishchi guruhlarda bo'lgan muhokama. Bunda muhokamaga mutaxassislar, ekspertlar jalb qilindi. Ularda konstitutsiya tuzilishi, tartibga solish doiralari aniqlab olindi;
- ◆ Ikkinchi bosqich – bu umumxalq muhokamasi. Mamlakatimizda konstitutsiya loyihasining umumxalq muhokamasi ikki bosqichda (1992-yil 26-sentyabr va 1992-yil 21-noyabr) o'tkazilganligi, birinchi bosqich muhokamasi asosida tushgan taklif va tavsiyalar asosida loyiha takomillashtirilib, yana qayta muhokamaga qo'yilganligi, jahon konstitutsiyaviy rivojlanish tajribasida yangi holat desa ham bo'ladi. Chunki, shu vaqtgacha, konstitutsiyaviy loyihalar bir bosqichda o'tkazilib kelinar edi. Bu tajriba konstitutsiyaning yanada pishiq, puxta bo'lishini ta'minladi. Konstitutsiyaning umumxalq muhokamasi davrida 6 mingdan ortiq taklif, tavsiya va mulohazalar bildirildi.

- ◆ Uchinchi bosqich – Oliy Kengash komissiyalari va sessiyasida deputatlar muhokamasi. Loyiha har tomonlama o`ylab, takomillashtirilgandan so`ng, Konstitutsiyaviy komissiya 1992-yil 7-dekabrda bo`lib o`tgan majlisida uni ko`rib chiqishni O`zbekiston Respublikasi Oliy Kengashi sessiyasiga kiritish haqida qaror qabul qildi. Komissiya uzbek oxirgi majlisida ham Rais taklifi bilan loyiha ko`plab normalari takomillashtirildi.

- 1992-yil 8-dekabrda Oliy Kengashning XII chaqiriq XI sessiyasi bo'lib o'tdi. Bu sessiya tarixiy sessiya bo'lib, tarixiy ahamiyatga ega masalani muhokama qildi. Sessiyada Konstitutsiya loyihasini tayyorlovchi komissiya raisi Islom Karimov ma'ruza qildi. Ma'ruzada Konstitutsiya loyihasi batafsil bayon qilib berildi. Shundan so'ng Konstitutsiya loyihasi deputatlar muhokamasidan o'tdi. Sessiyada loyihaga 80 ga yaqin o'zgartirish, qo'shimcha, aniqliklar kiritildi. Ayrim takliflar asosli tarzda rad etildi. Loyihaning har bir moddasi, bobi, bo'limlari alohida-alohida muhokama qilinib, tegishli asosli takliflar inobatga olinib, o'zgartirishlar kiritilgandan so'ng, qabul qilinish uchun ovozga qo'yildi. Deputatlar yakdillik bilan muqaddima, 6 bo'lim, 26 bob va 128 moddadan iborat Konstitutsiyani qabul qildilar

1.2. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI ISLOM KARIMOV – KONSTITUTSIYANING TASHABBUSKORI, YARATUVCHISI VA BUNYODKORI

- Konstitutsiya loyihasini tayyorlash borasidagi barcha ishlar Islom Karimovning bevosita rahbarligida amalga oshirildi. Konstitutsiyaviy komissiyaning a'zosi akademik Sh.Z.O'razayev shunday so'zlarni yozgan: "Prezidentimiz shunday ham juda taqchil vaqtidan fursat ajratib, Konstitutsiya loyihasini tayyorlash bo'yicha tuzilgan ishchi guruhning a'zolarini qabul qilar, loyihani qayta-qayta o'qib chiqar, uning matnini chuqur mushohada qilar va unga tuzatishlar kiritardi. Bu kishining g'oyat ajoyib tahlil qobiliyati, kelajakni oldindan ko'ra olishi, nozik his etish iste'dodi bizni nihoyatda hayratga solardi. U mehnatga doimo tayyor, hamisha izlanishda, ishning mohiyatini tushunishga va u bo'yicha eng maqbul qaror chiqarishga intilardi. Konstitutsiyaviy komissiyaning raisi loyihaning har bir tafsilotiga e'tibor berar, unga o'z qo'li bilan tuzatishlar va aniqliklar kiritardi, ishga astoydil yondashish, ishbilarmonlik va bilimdonlik namunasini ko'rsatar edi.

- Prezident – o'ziga nisbatan juda talabchan shaxs. Ko'pincha, nazarimizda uning bu talabchanligi o'ziga nisbatan shafqatsizlikka yaqinlashib ketardi. U yarim tungacha ishlar va ishning juda katta qismini o'z zimmasiga olardi. Kunlar ketidan kunlar, shanba va yakshanba dam olish kunlari ham shu tariqa o'tardi. Islom Karimov Konstitutsiya loyihasini ayollar va erkaklarning teng huquqliligini, davlatning madaniy yodgorliklar, onalik va bolalikni muhofaza qilish haqidagi moddalar bilan to'ldirishni taklif qildi. Asosiy e'tiborni Konstitutsiyaning inson va fuqarolar erkinliklari va burchlarini qonuniy mustahkamlovchi moddalariga qaratdi. Prezident Konstitutsiya loyihasini birinchi marta e'lon qilguncha to'rt marta, keyingi e'lon qilinguncha esa yana ikki marta tahrir qildi. Fuqarolarning aniq takliflari va mulohazalarini o'rganib chiqib, Oliy Kengash sessiyasidan avval loyihani qo'lida qalam bilan yana bir bor ko'rib chiqdi"

- Shunday qilib, Konstitutsiya loyihasi davlatimiz rahbari yetti marta tekshirib chiqqanlaridan keyingina, respublikamiz Oliy Kengashining sessiyasiga so'nggi muhokama uchun taqdim etildi. Islom Karimovning Konstitutsiyada o'z aksini topgan g'oyalari uning 1992-yil yozida chop etilgan "O'zbekistonning o'z istiqlool va taraqqiyot yo'li" asarida ifodalab berildi. U shunday deb yozgan edi: "Mustaqil O'zbekistonning birinchi Konstitutsiyasi yangi jamiyatning ishonchli huquqiy kafolatlarni shakllantiradi va mustahkamlaydi. Bu Asosiy Qonun har tomonlama va chuqur o'ylangan umumxalq muhokamasidan keyin demokratik yo'l bilan qabul qilinadi. Umumiy g'oyasiz bizning ko'p millatli mamlakatimizda mustahkam ma'naviy makonni yaratish mumkin emas. Konstitutsiya bizga inson huquqlari, ozodlik, barqarorlik va taraqqiyot majmuini ifodalaydigan demokratik, huquqiy va adolatli davlatni qanday qilib qurish yo'llarini ochib beradi"

1.3. KONSTITUTSIYANING TUZILISHI VA UNGA O'ZGARTIRISH HAMDA QO'SHIMCHALAR KIRITISH ZARURATI VA TARTIBI

- So'nggi marotaba, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi tomonidan 2014-yil 27-martda qabul qilingan, Senat tomonidan 2014-yil 10-aprelda ma'qullangan, Prezident tomonidan 2014-yil 16-aprelda imzolangan hamda ommaviy axborot vositalarida 17-aprelda e'lon qilingan "O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining ayrim moddalariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasining Qonuniga muvofiq Konstitutsiyaning 32,78,93,98,103 va 117-moddalariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritildi.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ 77-МОДДАСИГА ЎЗГАРТИШ КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

*(Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг
Ахборотномаси, 1994 й., 1-сон, 5-модда)*

Ўзбекистон Республикаси Олий
Кенгаши қарор қилади:

Ўзбекистон Республикаси
Конституцияси 77-моддасининг **биринчи
қисмидаги** «150 нафар депутатдан» деган
сўзлар «депутатлардан» деган сўз билан
алмаштирилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
1993 йил 28
декабрь,
989-XII-сон

- O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasiga ushbu o‘zgartish va qo‘shimchalar hokimiyat va boshqaruv tizimini yanada demokratlashtirish, “kuchli davlatdan – kuchli fuqarolik jamiyati sari” prinsipi bosqichma bosqich amalga oshirilishini ta’minlash, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining davlat hokimiyati organlari tizimidagi rolini, ichki va tashqi siyosatning strategik vazifalarini amalga oshirishdagi huquq va vakolatlarni kengaytirish, Vazirlar Mahkamasi hamda ijro etuvchi organlar faoliyati ustidan qonun chiqaruvchi oliy organning, hokimiyat vakillik organlarining nazorat funksiyalarini kuchaytirish, shuningdek hukumatning, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish vazifalarini ro‘yobga chiqarish borasidagi mas’uliyatini oshirish maqsadida kiritildi.

II.BOB. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASINING ASOSIY JIHATLARI VA YURIDIK XUSUSIYATLARI

2.1. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASIDA HUQUQ USTUVORLIGI PRINSIPI VA UNING TAKOMILLASHIB BORISHI

- Konstitutsiyaning asosiy jihatlari va yuridik xususiyatlari uning huquq tizimidagi alohida o'rnini, ijtimoiy munosabatlarni konstitutsiyaviy tartibga solish mexanizmining o'ziga xosligini aks ettiradi. Bunday asosiy jihatlar va yuridik xususiyatlar qatoriga quyidagilarni kiritish mumkin:
 - 1. Legitimlik;
 - 2. Ko'rsatmalarning yakuniy xususiyati;
 - 3. Istiqbollilik;
 - 4. Vorisiylik;
 - 5. Reallik;
 - 6. Ustunlik;
 - 7. Barqarorlik;
 - 8. Konstitutsiya – huquq tizimining poydevori.

2.2. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATI VA UNING KONSTITUTSIYAVIY ASOSI

- Birinchi guruhda 1991 – 2000-yillarda qabul qilingan qonun hujjatlari. Ushbu davrda “O‘zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatining asoslari to‘g‘risida”gi (1991), “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida”gi (1992), “Ta’lim to‘g‘risida”gi (1992-yil, 1997-yil yangi tahrirda) qonunlar, qator kodekslar, Kadrlar tayyorlash milliy dasturi (1997), Jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish Milliy dasturi (1997) qabul qilindi. Davlatimiz 1991-yilda Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasiga, 1992-yilda esa “Bola huquqlari to‘g‘risida”gi xalqaro Konvensiyaga qo‘shildi.

- Ikkinchi guruhga 2001 yildan hozirga qadar qabul qilingan qonun hujjatlari kiritish mumkin. Mazkur bosqichda “Bola huquqlarining kafolatlari to‘g‘risida”gi (2008), “Voyaga yetmagan shaxslarning huquqlarini himoya qilish to‘g‘risida”gi qonun hujjatlari takomillashtirilishi munosabati bilan O‘zbekiston Respublikasining “Ma‘muriy javobgarlik to‘g‘risida”gi kodeksiga qo‘shimchalar kiritish haqida” (2009) hamda “Voyaga yetmaganlar o‘rtasida nazoratsizlik va huquqbuzarliklarning profilaktikasi to‘g‘risida”gi (2010) qonunlar qabul qilindi. Shuningdek, 2008 yilda Ishga qabul qilish uchun eng kichik yosh to‘g‘risidagi hamda Bolalar mehnatining og‘ir shakllarini taqiqlash va yo‘q qilishga doir shoshilinch choralar to‘g‘risidagi konvensiyalar ratifikatsiya qilindi.

- Mamlakatimizda yoshlar siyosatini amalga oshirishda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2014-yil 6-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishga qaratilgan qo'shimcha chora-tadbirlar asoslari to'g'risida"gi PQ-2124 sonli qarori o'rni va ahamiyati juda katta bo'ldi. Mazkur qaror asosida ishlab chiqilgan 7 ta yo'nalish va 67 ta baddan iborat Dasturning tasdiqlanib amalga oshirilishining belgilanishi fikrimizning dalilidir. Mazkur Dastur yoshlarning muhim ijtimoiy qatlam sifatida o'z shaxsiy va ijtimoiy manfaatlar hamda ehtiyojlari mavjudligi va ularni amalga oshirishga huquqiy jihatdan imkoniyat yaratish muhimligini nazarda tutadi.

Islom Karimov tasdiqlagan 2016-yilgi Davlat dasturiga 7,48 trln so'm va 194 mln dollar yo'naltiriladi

12-fevral 2016, 17:43

2016-yil 9-fevralda O'zbekiston Prezidenti Islom Karimov tomonidan "Sog'lom ona va bola yili" Davlat dasturi tasdiqlandi. Bu haqda O'zA [xabar beradi](#).

Foto: O'zA

2.3. O'ZBEKISTONNING TINCHLIKPARVAR TASHQI SIYOSATI VA QO'LGA KIRITILAYOTGAN YUTUQLARDA KONSTITUTSIYA BOSH OMIL SIFATIDA

- “Davlatimiz tashqi siyosatining ma’no-mazmuni va maqsadi bitta – u ham bo’lsa, O‘zbekiston manfaati va yana bir bor O‘zbekiston manfaatidir. Biz milliy manfaatlarimiz mos keladigan barcha mamlakatlar bilan faol hamkorlik qilishga tayyormiz. Ayni paytda xalqaro hayotning muayyan prinsipial masalalari bo‘yicha qarashlarimizda tafovut bo‘lgan davlatlar bilan ham ochiq muloqot olib borishga hozir ekanligimizni bildiramiz”

Islom Karimov

O'zbekiston dunyo mamlakatlari rivojlanganlik reytingida 57-o'rinni egalladi

31-may 2016, 11:28

Buyuk Britaniyaning Legatum Institute tadqiqot markazi 2015-yil yakunlariga ko'ra, dunyo mamlakatlari rivojlanganlik reytingini [e'lon qildi](#).

THE LEGATUM
PROSPERITY INDEX™
2015

Foto: Legatum Institute

Reytingda birinchi o'rinni Norvegiya egalladi. Yuqori o'nlikka Shveysariya, Daniya, Yangi Zelandiya, Shvetsiya, Kanada, Avstraliya, Niderlandiya, Finlyandiya va Irlandiya kabi davlatlar ham kirdi.

O'zbekiston ushbu reytingda 57-pog'onani egallab turibdi. Bungacha O'zbekiston 2009-yilda 65, 2010-yilda 76, 2011–2012-yillarda 64, 2013-yilda 63 va [2014-yilda](#) 57-o'rinni egallagan edi.

MDH mamlakatlaridan Qozog'iston 56, Rossiya 58, Qirg'iziston 66, Ukraina 70, Ozarbayjon 71, Tojikiston 91-o'rinlarda ko'rsatilgan.

Reytingning so'nggi pog'onalarida Markaziy Afrika Respublikasi, Afg'oniston, Gaiti, Chad, Burundi, Kongo Demokratik Respublikasi va Suriya joylashdi.

Indeks jamiyat hayotining turli jabhalari va jamoatchilik farovonligining parametrlarini aks ettiruvchi sakkizta mezon birlashtirilgan 79 ta ko'rsatkich asosida tuziladi. Sakkizta mezon esa iqtisodiyot, tadbirkorlik, boshqaruv, ta'lim, sog'liqni saqlash, xavfsizlik, shaxsiy erkinliklar, ijtimoiy kapitaldan iboratdir.

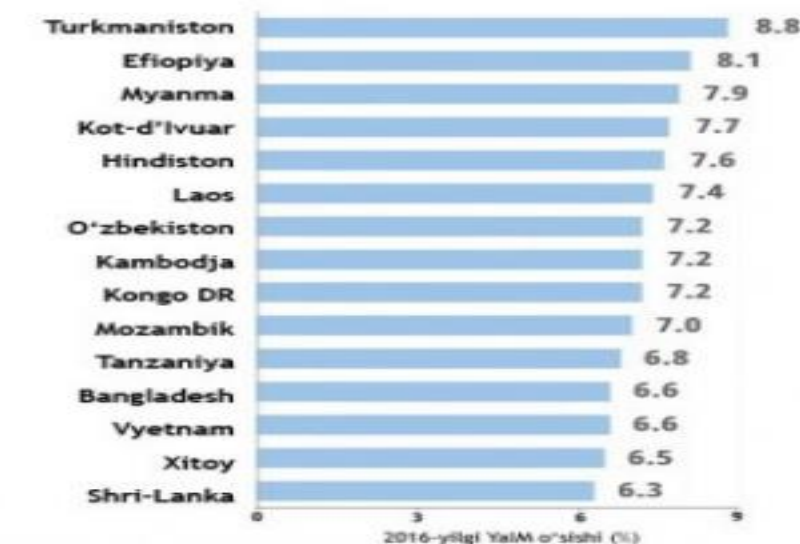
ForumEconomics bo'yicha 2016-yilgi YalM o'sishi: O'zbekistonda +7,2 foiz, Rossiyada -0,2 foiz

27-yanvar 2016, 15:26

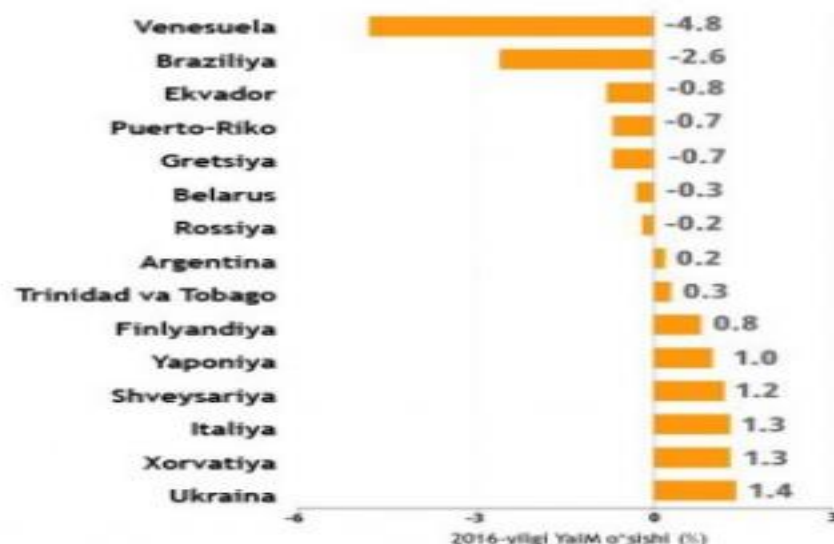
ForumEconomics tahlilchilari 2016-yilda yalpi ichki mahsuloti hajmi eng tez va sust o'sadigan mamlakatlar reytingini [tuzib chiqdi](#).

IQTISODIY O'SISH BO'YICHA 2016-YIL G'OLIBLARI VA MAG'LUBLARI

Iqtisodiyoti eng tez va sust o'sayotgan mamlakatlar 15 taligi

Tadqiqot 127 mamlakatni qamrab olgan
FocusEconomics Consensus Forecast Surveys

FOCUSECONOMICS

Foto: Twitter / @FocusEconomics

O'zbekiston iqtisodiyoti eng tez o'sayotgan mamlakatlar 15 taligida 7,2 foizlik ko'rsatkich bilan, Xitoy (kutilayotgan o'sish — 6,5 foiz)ni ortda qoldirgani holda, yettinchi bo'ldi. Reytingda birinchi o'rinni Turkmaniston band etgan (kutilayotgan o'sish — 8,8 foiz).

YalM hajmi eng sust o'sadigan mamlakatlar reytingida birinchi o'rinni -4,8 foizlik ko'rsatkich bilan Venesuela egalladi. 6-o'rindan Belarus (-0,3 foiz), 7-o'rindan Rossiya (-0,2 foiz) va 15-o'rindan Ukraina joy olgan.

Ma'lumot uchun, O'zbekiston hukumati 2016-yilda mamlakat yalpi ichki mahsuloti hajmi 7,8 foizga o'sishini [prognoz qilmoqda](#).

ForumEconomics — jahonning 127 mamlakati bo'yicha iqtisodiy tahlil va prognozlar olib boradigan yetakchi kompaniyalardan biri bo'lib, [mijozlari orasida](#) General Motors, BMW, Coca-Cola, Lenovo, Nestle, Samsung, Toyota kabi yirik korporatsiyalar bor.

BMT mutaxassislari O'zbekistonni MDHdagi eng baxtli davlat deb topdi

16-mart 2016, 18:14

O'zbekiston jahonning eng baxtli davlatlari reytingida 49-o'rinni egalladi. Bu haqda BMT buyurtmasiga asosan tayyorlangan World Happiness Report 2016 hisobotida aytiladi, [deb xabar bermoqda](#) UzDaily.

Foto: GrinDor

BMTning barqaror rivojlanishni ta'minlash usullari bo'yicha tarmog'i hisobotidan dunyo davlatlarining baxt indeksi ham o'rin oldi. Reytingga jami 158 davlat kiritildi. Uni tuzishda iqtisodiyot, psixologiya, statistika va boshqa sohalar mutaxassisleri ishtirok etdi.

Baholashning asosiy kriteriylari sifatida ekspertlar olti omilni inobatga oldi: aholi jon boshiga real YaIM, sog'lom hayot davomiyligi, yaqinlarga suyanish imkoniyati, hayotiy qarorlar qabul qilish erkinligining subyektiv darajasi, korrupsiyadan himoyalanganlik darajasi va saxiylik.

Hisobotda keltirilgan ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekiston 5,987 indeksi bilan 2016-yilda sobiq Ittifoq hududidagi eng baxtli davlat deb topildi. O'tgan yilgi reytingda respublika 44-o'ringa [qo'yilgan edi](#).

O'zbekiston ijobiy fikrlaydigan davlatlar reytingida to'rtinchi o'rinni egalladi

18-mart 2016, 12:01

AQShning Gallup ijtimoiy fikr instituti tomonidan dunyo mamlakatlari aholisining his-tuyg'ulari indeksi — Gallup 2016 Emotions Report [tayyorlandi](#). Unda O'zbekiston to'rtinchi o'ringa munosib ko'rildi.

Foto: "Publika.uz"

Tadqiqotda jahonning 140 mamlakatidan 147 ming respondent ishtirok etdi. Ularga his-tuyg'ulari va fikrlashi bilan bog'liq beshta savol berildi: "Kecha siz o'zingizni yaxshi dam olgandek his qildingizmi?", "Kecha sizga kuni bo'yi hurmat bilan munosabatda bo'lindimi?", "Kecha siz ko'p jilmaydingizmi, kuldingizmi?", "Kecha siz biror qiziqarli narsa o'rgandingizmi yoki qiziqarli ish qildingizmi?", "Kecha quyidagi tuyg'ularni his qildingizmi? Ko'ngil yoza oldingizmi?".

Mualliflarning fikricha, ijobiy his-tuyg'ular yetishmovchiligi mamlakatlardagi uzoq muddatli ichki yoki tashqi ixtiloflar hamda keng miqyosli fojia va ofatlar bilan bog'liqdir.

Reytingda birinchi o'rinni 84 ball bilan Paragvay egalladi; kuchli uchlikka Gvatemala va Gonduras (83 ball) kirdi.

O'ntalikka, shuningdek, O'zbekiston (83), Ekvador (83), Salvador (82), Indoneziya (82), Kosta-Rika (81), Urugvay (81), Kolumbiya (81) va Shveysariya (81) kirdi.

Indeks oxirida Ukraina, Belarus, Litva, Bosniya va Gersegovina, Yaman, Iroq, Serbiya, Gruziya, Nepal, Turkiya va Suriya joylashdi.

O'zbekiston armiyasi dunyoning eng qudratli qurolli kuchlari reytingida 54-o'rindan 48-o'ringa ko'tarildi

4-aprel 2016, 17:59

O'zbekiston armiyasi dunyoning eng qudratli qurolli kuchlari reytingida [54-o'rindan](#) 48-o'ringa ko'tarildi. Reytingga dunyoning 126 davlati kirgan. Bu haqda "Globalfirepower.com" saytiga tayanib, UzDaily [ma'lum qildi](#).

Foto: "Vostochniy ekspress"

O'zbekiston MDH davlatlari orasida Rossiya (2-o'rin) va Ukrainadan (30-o'rin) keyingi 3-o'rinni egalladi. Markaziy Osiyo davlatlari orasida esa birinchi bo'ldi. Qozog'iston armiyasi reytingda 53-o'rin, Turkmaniston 86, Qirg'iziston 110 va Tojikiston 112-o'rinda joylashdi.

Reytingni tuzishda 50 ga yaqin turli omillar, jumladan, qo'shinlar soni, quruqlik, havo va dengizda jangovar harakatlar olib borish uchun mo'ljallangan harbiy texnika miqdori, mamlakatlar qurollanishga sarflashi mumkin bo'lgan iqtisodiy manbalar va reyting ishtirokchilarining geografik joylashuvi hisobga olindi.

Davlatning tashqi siyosat bobidagi tamoyillari quyidagilar etib belgilandi:

- mafkuraviy qarashlardan qat'i nazar hamkorlik uchun ochiqlik, umuminsoniy qadriyatlarga, tinchlik va xavfsizlikni saqlashga sodiqlik;
- davlatlarning suveren tengligi va chegaralar daxlsizligini hurmat qilish;
- boshqa davlatlarning ichki ishlariga aralashmaslik;
- nizolarni tinch yo'l bilan hal etish;
- kuch ishlatmaslik va kuch bilan tahdid qilmaslik;
- inson huquqlari va erkinliklarini hurmatlash;
- ichki milliy qonunlar va huquqiy normalardan xalqaro huquqning umum e'tirof etilgan qoidalari va normalarining ustuvorligi;
- davlatning, xalqning oliy manfaatlari, farovonligi va xavfsizligini ta'minlash maqsadida ittifoqlar tuzish, hamdo'stliklarga kirish va ulardan ajralib chiqish;
- tajovuzkor harbiy bloklar va uyushmalarga kirmaslik;
- davlatlararo aloqalarda teng huquqlilik va o'zaro manfaatdorlik, davlat milliy manfaatlarining ustunligi;
- tashqi aloqalarni ham ikki tomonlama, ham ko'p tomonlama kelishuvlar asosida rivojlantirish, bir davlat bilan yaqinlashish hisobiga boshqasidan uzoqlashmaslik

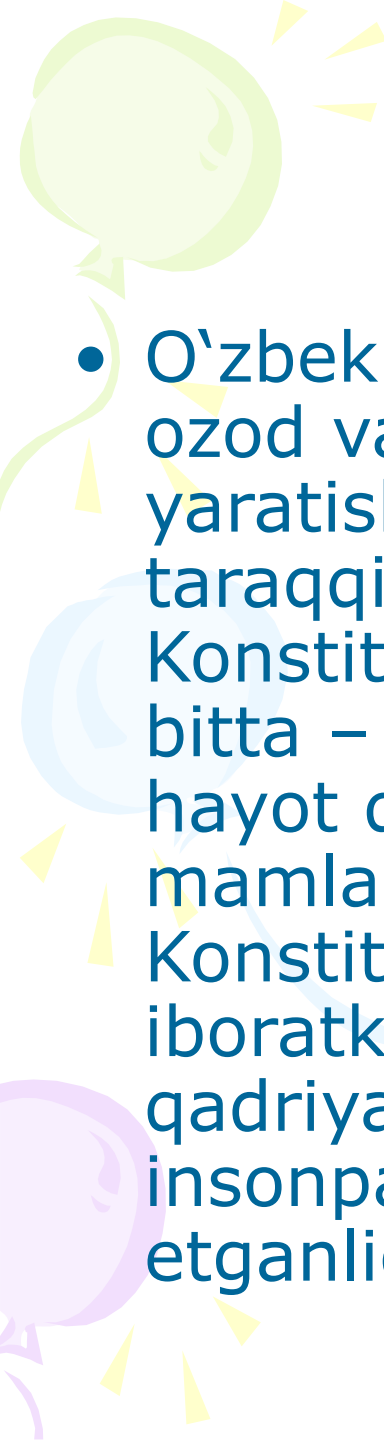
- ◆ Ushbu prinsiplarga O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining "Tashqi siyosat" deb nomlangan to'rtinchi bob 17-moddasi to'la asos qilib olingan. Unda shunday deyiladi: "O'zbekiston Respublikasi xalqaro munosabatlarning to'la huquqli subyektidir. Uning tashqi siyosati davlatlarning suveren tengligi, kuch ishlatmaslik yoki kuch bilan tahdid qilmaslik, chegaralarning daxlsizligi, nizolarni tinch yo'l bilan hal etish, boshqa davlatlarning ichki ishlariga aralashmaslik qoidalariga va xalqaro huquqning umum e'tirof etilgan boshqa qoidalari va normalariga asoslanadi. Respublika davlatning, xalqning oliy manfaatlari, farovonligi va xavfsizligini ta'minlash maqsadida ittifoqlar tuzishi, hamdo'stliklarga va boshqa davlatlararo tuzilmalarga kirishi va ulardan ajralib chiqishi mumkin"

- Yurtimizda hukm surayotgan vaziyatni xolisona tahlil qilish maqsadida O'zbekistondagi bugungi ahvolni dunyodagi boshqa davlatlar bilan qiyoslab, solishtirganda ko'p narsa ayon bo'ladi.
- Shu nuqtai nazardan qaraganda, AQShda faoliyat ko'rsatayotgan, katta obro'ga ega bo'lgan Gellap (Gallup) instituti deb nom olgan ijtimoiy fikrni o'rganish markazi tomonidan "Qonuniy tartiblarga itoat qilish indeksi" degan mavzuda 2015-yilda tadqiqot o'tkazilgan va e'lon qilingan. Ushbu nufuzli tashkilot shu yo'nalish bo'yicha o'z xulosasini chiqarish uchun jahon miqyosida 141 ta mamlakatda so'rov o'tkazib, katta yoshdagi 142 ming shaxsning fikrini o'rgangan.

- So'rovnoma 3 ta savol o'rtaga qo'yilgan:
- Birinchi savol "Siz o'zingiz yashayotgan shahar yoki tumandagi mahalliy politsiyaga ishonasizmi?";
- ikkinchi savol "Siz o'zingiz yashayotgan shahar yoki tumanda kechasi xavf-xatardan qo'rqmasdan yolg'iz yura olasizmi?";
- uchinchi savol "Oxirgi o'n ikki oyda siz va oila a'zolaringizning pul va mol-mulki o'g'irlangan holat sodir bo'lganmi?"
- Ayni mana shunday savollar orqali, avvalambor, so'rov o'tkazilgan mamlakatda yashayotgan har qaysi odamning kayfiyatiga, uning o'zini erkin his etishiga qonunda belgilangan tartiblarga amal qilish qanday ta'sir ko'rsatayotganini aniqlash ko'zda tutilgan. **O'zbekiston bu so'rovnoma natijalariga ko'ra, dunyodagi 141 ta davlat orasida Singapurdan so'ng ikkinchi o'rinni egalladi**

- Yana bir nufuzli tashkilot Iqtisodiyot va tinchlik instituti (The Institut for Economics and peace) jahondagi terrorchilik harakatlari faolligi tadqiqotiga bag'ishlangan "Terrorchilikning 2015-yilgi global reytingi"ni e'lon qildi. Reytingda **O'zbekiston so'nggi 124-o'rinni egallab, terrorchilik xavfi yo'q bo'lgan jahonning eng xavfsiz mamlakataridan biri sifatida tan olindi.**

- Yana 39 mamlakat, jumladan, Kuba, Shimoliy Koreya, Vyetnam, Lesoto, Mo'g'uliston, Turkmaniston, Qatar, Ummon, Janubiy Koreya, Singapur, Yaponiya, Latviya, Litva, Finlyandiya kabi davlatlar ham ushbu o'ringa munosib ko'rilgan. Markaziy Osiyoning qolgan mamlakatlari, xususan, Tojikiston (89-o'rin), Qozog'iston (83-o'rin) va Qirg'iziston (86-o'rin) "terrorchilik xavfi nisbatan past" bo'lgan davlatlar qatoridan o'rin olgan. Xitoy 22-o'rin, Rossiya 23-o'rin, Turkiya 27-o'rin, Buyuk Britaniya 28-o'rin, AQSh esa 35-o'rinda joylashgan. Hisobotda aytilishicha, 2014-yilda terrorchilik oqibatida qurbon bo'lganlar 2013-yilgi global ko'rsatkichga nisbatan 80 foizga ko'paygan. 2014-yili terrorchilik hujumlari oqibatida 32 658 kishi halok bo'lgan. Terrorchilik harakatlarining eng yuqori faolligi 5 mamlakat – Iroq, Nigeriya, Afg'oniston, Pokiston va Suriyada kuzatilgan

XULOSA

- O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi ozod va suveren davlatning huquqiy asoslarini yaratish bilan birga jamiyatimizning huquqiy taraqqiyotida yangi davrni boshlab berdi. Konstitutsiyaga binoan o'zbek xalqining yo'li bitta – ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot qurish, mustaqillikni mustahkamlab, mamlakat ravnaqini ta'minlashdir. O'zbekiston Konstitutsiyasining o'ziga xos mazmuni shundan iboratki, u o'zbek xalqining tarixiy va milliy qadriyatlarini, g'arb demokratiyasining insonparvarlik tamoyillarini o'zida mujassam etganligidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI

I. Rahbariy adabiyotlar:

- 1. Karimov I.A. – “O‘zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura”. T.1. – T.: O‘zbekiston, 1996. B. – 364.
- 2. Karimov I.A. – “Bizdan ozod va obod Vatan qolsin”. T.2. – T.: O‘zbekiston, 1996. B. – 380.
- 3. Karimov I.A. – “Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir”. T.3. – T.: O‘zbekiston, 1996. B. – 366.
- 4. Karimov I.A. – “Bunyodkorlik yo‘lidan”. T.4. – T.: O‘zbekiston, 1996. B. – 349.
- 5. Karimov I.A. – “Yangicha fikrlash va ishlash – davr talabi”. T.5. – T.: O‘zbekiston, 1997. B. – 382.
- 6. Karimov I.A. – “Xavfsizlik va barqaror taraqqiyot yo‘lida”. T.6. – T.: O‘zbekiston, 1998. B. – 429.
- 7. Karimov I.A. – “Biz kelajagimizni o‘z qo‘limiz bilan quramiz”. T.7. – T.: O‘zbekiston, 1999. B. – 410.
- 8. Karimov I.A. – “Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot – pirovard maqsadimiz”. T.8. – T.: O‘zbekiston, 2000. B. – 528.
- 9. Karimov I.A. – “Vatan ravnaqi uchun har birimiz mas‘ulmiz”. T.9. – T.: O‘zbekiston, 2001. B. – 432.
- 10. Karimov I.A. – “Xavfsizlik va tinchlik uchun kurashmoq kerak”. T.10. – T.: O‘zbekiston, 2002. B. – 430.
- 11. Karimov I.A. – “Biz tanlagan yo‘l – demokratik taraqqiyot va ma‘rifiy dunyo bilan hamkorlik yo‘li”. T.11. – T.: O‘zbekiston, 2003. B. – 320.
- 12. Karimov I.A. – “Tinchlik va xavfsizligimiz o‘z kuch-qudratimizga, hamjihatligimiz va qat‘iy irodamizga bog‘liq”. T.12. – T.: O‘zbekiston, 2004. B. – 400.
- 13. Karimov I.A. – “O‘zbek xalqi hech qachon, hech kimga qaram bo‘lmaydi”. T.13. – T.: O‘zbekiston, 2005. B. – 448.

- 14. Karimov I.A. – “Inson, uning huquq va erkinliklari – oliy qadriyat”. T.14. – T.: O‘zbekiston, 2006. B. – 280.
- 15. Karimov I.A. – “Jamiyatimizni erkinlashtirish, islohotlarni chuqurlashtirish, ma’naviyatimizni yuksaltirish va xalqimizning hayot darajasini oshirish – barcha ishlarimizning mezoni va maqsadidir”. T.15. – T.: O‘zbekiston, 2007. B. – 320.
- 16. Karimov I.A. – “Mamlakatni modernizatsiya qilish va iqtisodiyotimizni rivojlantirish yo‘lida”. T.16. – T.: O‘zbekiston, 2008. B. – 368.
- 17. Karimov I.A. – “Vatanimizning bosqichma-bosqich va barqaror rivojlanishini ta’minlash – bizning oliy maqsadimiz”. T.17. – T.: O‘zbekiston, 2009. B. – 280.
- 18. Karimov I.A. – “Jahon inqirozining oqibatlarini yengish, mamlakatimizni modernizatsiya qilish va taraqqiy topgan davlatlar darajasiga ko‘tarilish sari”. T.18. – T.: O‘zbekiston, 2010. B. – 264.
- 19. Karimov I.A. – “Demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini shakllantirish – mamlakatimiz taraqqiyotining asosiy mezonidir”. T.19. – T.: O‘zbekiston, 2011. B. – 360.
- 20. Karimov I.A. – “Bizning yo‘limiz – demokratik islohotlarni chuqurlashtirish va modernizatsiya jarayonlarini izchil davom ettirish yo‘lidir”. T.20. – T.: O‘zbekiston, 2012. B. – 320.
- 21. Karimov I.A. – “Mamlakatimizni yanada obod etish va modernizatsiya qilishni qat’iyat bilan davom ettirish yo‘lida”. T.21. – T.: O‘zbekiston, 2013. B. – 384.
- 22. Karimov I.A. – “O‘zbekiston erishgan yutuq va marralar – biz tanlagan islohotlar yo‘lining tasdig‘idir”. T.22. – T.: O‘zbekiston, 2014. B. – 368.
- 23. Karimov I.A. – “Erishgan marralar bilan chegaralanmasdan, boshlagan islohotlarimizni yangi bosqichga ko‘tarish – bugungi kundagi eng dolzarb vazifamizdir”. T.23. – T.: O‘zbekiston, 2015. B. – 408.
- 24. Karimov I.A. – “Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch”. – T.: Ma’naviyat, 2008. B. – 176.
- 25. Karimov I.A. – “Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, O‘zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo‘llari va choralari”. – T.: O‘zbekiston, 2009. B. – 56.
- 26. Karimov I.A. – “O‘zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida”. – T.: O‘zbekiston, 2011. B. – 440.
- 27. Karimov I.A. – “Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo‘lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir”. – T.: O‘zbekiston, 2015. B. – 304.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar:

- 1. Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi. 1948-yil 10-dekabr. Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Milliy markazi. T.: 1998. B. – 48.
- 2. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. T.: O'zbekiston, 2015. B. – 76.
- 3. “O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatining asoslari to'g'risida”gi Qonun. 1991-yil 20-noyabr.
- 4. O'zbekiston Respublikasining “Ta'lim to'g'risida”gi Qonuni. (yangi tahrirda). 1997-yil 29-avgust.
- 5. O'zbekiston Respublikasi “Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi”. 1997-yil 29-avgust.
- 6. O'zbekiston Respublikasi Kodekslari. T.: Adolat, 2013. B. – 984.
- 7. “O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishga qaratilgan qo'shimcha chora-tadbirlar asoslari to'g'risida”gi PQ-2124 sonli qarori. 2014-yil 6-fevral.
- 8. Huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyatiga oid normativ-huquqiy hujjatlar to'plami. T.: Adolat, 2014. B. – 504.

III. Asosiy adabiyotlar:

- 1. Saidov A., Tadjixanov U., Odilqoriyev X. – Davlat va huquq asoslari. T.: Sharq, 2002. B. – 720.
- 2. Lukashuk I., Saidov A. – Hozirgi zamon xalqaro huquqi nazariyasi asoslari. T.: Adolat, 2006. B. – 424.
- 3. Azizxo‘jayev A.A. va boshqalar – O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasiga sharh. T.: O‘zbekiston, 2008. B. – 496.
- 4. Mamasiddiqov M. va boshqalar. Yashash huquqi va shaxs daxlsizligi kafolati (ilmiy-amaliy qo‘llanma). T.: O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi amaldagi qonun hujjatlari monitoringi instituti, 2008. B. – 296.
- 5. Usmonov Q. – O‘zbekiston tarixi. T.: O‘qituvchi, 2008. B. – 328.
- 6. Haydarov A. – Siyosiy madaniyat mas’uliyati. T.: Tafakkur, 2009. B. – 176.
- 7. Qirg‘izboyev M. – Fuqarolik jamiyati: genezisi, shakllanishi va rivojlanishi. T.: O‘zbekiston, 2010. B. – 256.
- 8. Kichkilov H., Fayzullayeva M. – Eng yangi tarix. T.: Yangi nashr, 2011. B. – 520.
- 9. Odilqoriyev X.T. va boshqalar – Davlat va huquq nazariyasi. T.: O‘zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2011. B. – 336.
- 10. O‘zbekiston Yuridik Ensiklopediyasi. T.: Adolat, 2011. B. – 704.
- 11. Shayxova X. Intellektual salohiyat – taraqqiyot mezon. T.: O‘zbekiston, 2011. B. – 112.

- 12. To'rayev T. va boshqalar. Huquqiy yetuklik – barkamollikka eltadi. T.: Adolat, 2011. B. – 136.
- 13. Islomov Z., Abbosxo'jayev S. – Konstitutsiya – huquq ustunligi asosi. T.: O'zbekiston, 2012. B. – 368.
- 14. Quranboyev Q., Ravshanov F., Yusupov J. Kratologiya – hokimiyatshunoslik ilmi. T.: Kamalak, 2012. B. – 272.
- 15. Karimova O. Huquqshunoslik. T.: Sharq, 2012. B. – 192.
- 16. Husanov O.T. – Konstitutsiyaviy huquq. T.: Adolat, 2013. B. – 552.
- 17. Mo'minov A.R., Tillabayev M.A. – Inson huquqlari. T.: Adolat, 2013. B. – 504.
- 18. Otamuratov S. Globallashuv va milliy-ma'naviy xavfsizlik. T.: O'zbekiston, 2013. B. – 456.
- 19. Jo'rayev N., Tangriyev L., Mamatov G'. – Men O'zbekiston Fuqarosiman. T.: G'afur G'ulom, 2014. B. – 224.
- 20. Xolboyev S. Milliy mustaqillik va taraqqiyotning o'zbek modeli (metodologiya, innovatsiya, tarixiy tahlil). T.: O'zbekiston, 2015. B. – 240.
- 21. Ergashev Q., Hamidov H. – O'zbekiston tarixi. T.: G'afur G'ulom, 2015. B. – 680.
- 22. Ayupov O. Dunyo, Siyosat, Jamiyat. Guliston.: Ziyo, 2015. B. – 224.
- 23. "Adolat" ijtimoiy-siyosiy gazeta. //Prezident Islom Karimovning O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 23 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruzasi: "Asosiy vazifamiz – jamiyatimizni isloh etish va demokratlashtirish, mamlakatimizni modernizatsiya qilish jarayonlarini yangi bosqichga ko'tarishdan iborat// 2015-yil 6-dekabr, №50(1061)

- 24. Hamroyev S., Eshqobilova Sh. – O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida shaxs, jamiyat va davlat munosabatlarining huquqiy asoslari //Yoshlar, Vatan kelajagi sening qo‘lingda. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganligining 21 yilligiga bag‘ishlangan ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. Navoiy, 2013. B. – 119.
- 25. Hamroyev S., Atoyeva Sh. – Konstitutsiya – qonunchilik asosi //Konstitutsiya – demokratik islohotlar tayanchi. Ilmiy-nazariy konferensiya materiallari. Navoiy.: 2015. B. – 56.
- 26. Hamroyev S., Inoyatov S. – O‘zbekiston Respublikasining yoshlarga oid davlat siyosati va uning konstitutsiyaviy asosi//Московский государственный университет имени М.В.Ломоносова, филиал МГУ имени М.В.Ломоносова в городе Ташкенте, кафедра общегуманитарных и социально-экономических наук. Профессиональное становление личности XXI века в системе непрерывного образования: теория, практика и перспективы. Материалы научно-практической конференции. Т.: 2016. Б. – 272.
- 27. Hamroyev S. – Youth policy and its constitutional basis of the republic of Uzbekistan //Globallashuv jarayonlari, ma’naviy tahdidlar, yoshlar ta’limi va tarbiyasi. Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to‘plami. (3-qism) Navoiy.: 2016. B. – 197.

IV. Internet sahifalari:

- 1. www.gov.uz
- 2. www.lex.uz
- 3. www.parliament.gov.uz
- 4. www.senat.uz
- 5. www.press-service.uz

- **E'TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT!**
- **THANK YOU FOR YOUR ATTENTION!**

